

ренко (м. Київ), **І.П. Кондрацької** із співавторами (м. Мінськ), **Н.В. Кузнецової** (м. Ялта), **О.В. Новохацької** із співавторами (м. Київ), **В.Я. Сабадин** (сmt Миронівка), **В.Е. Шимко** (м. Мінськ), **Т.В. Тижненко** із співавт. (м. Харків), **Н.М. Ліпової** і співів. (м. Київ) та багатьох інших.

Усього було заслухано та обговорено 5 пленарних доповідей, 68 секційних, представлено 39 стендових повідомлень.

На заключному засіданні було підбито підсумки стану та перспектив

розвитку сучасних напрямів генетики, селекції та біотехнології. З метою подальшого продуктивнішого спілкування, обміну науковими результатами учасники конференції висловили побажання і надалі регулярно проводити конференції з актуальних проблем сучасної генетики, селекції, біотехнології тощо; запрошувати для участі в цих конференціях ширше коло фахівців з інших країн.

*О.В. Дубровна
І.І. Лялько*

V МІЖНАРОДНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ “ГЕНОМ РОСЛИН”

13–16 жовтня 2008 року в м. Одеса (Україна) відбулася V Міжнародна наукова конференція “Геном рослин”. Першу конференцію “Геном рослин” проведено ще в роки існування СРСР в м. Чернівці, Україна, другу – у м. Уфа, Росія, а третю, четверту і останню – в м. Одеса. Три останні конференції організовані Південним біотехнологічним центром в рослинництві УААН і Українським товариством генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова.

До початку конференції видано збірник наукових праць “Геном рослин”, в якому представлено результати наукових досліджень вітчизняних і закордонних спеціалістів з теоретичних і практичних аспектів генетики і біотехнології рослин, переважно сільськогосподарських.

У роботі конференції взяли участь провідні вчені України, Російської Федерації, Білорусі, Фінляндії, Молдови, представники міністерств, відомств, фахівці та керівники сільськогосподарських установ, навчальних закладів та комерційних фірм. Матеріали для участі у конференції надіслано з Німеччини, Франції, США, Нідерландів, Чеської Республіки. Всього зареєстровано 78 учасників з провідних наукових центрів України (Київ, Одеса, Ялта, Сімферополь, Чернівці, Харків, Львів, Дніпропетровськ), Росії (Москва, Саратов, Уфа), Білорусі (Мінськ), Молдови (Кишинів), Придністров'я (Тирасполь) тощо.

Конференцію відкрив 14 жовтня 2008 р. вступним словом директор Південного біотехнологічного центру Ю.М.Сиволап. З привітанням від віце-президента Національної академії наук України, академіка НАН України В.Д. Походенка і академіка-секретаря Відділення БФМБ НАН України академіка С.В. Комісаренка виступив член-кореспондент НАН України **С.С. Мalyота**. Привітання від президії Українсь-

кої академії аграрних наук і президента УААН академіка **М.В. Зубця** зачитав віце-президент УААН, академік УААН **М.Д. Безуглий**. Від Українського товариства генетиків і селекціонерів імені М.І. Вавилова вітання висловив член-кореспондент НАН України, президент УТГіС **В.А. Кунах**. Учасників конференції привітав також директор Селекційно-генетичного інституту УААН, член-кореспондент УААН **В.М. Соколов**.

Після урочистого відкриття конференції почалося пленарне засідання, яке було відкрито доповіддю академіка УААН Ю.М. Сиволапа “ДНК-маркери в дослідженні геномі рослин” (Південний біотехнологічний центр в рослинництві УААН, Одеса, Україна). Всього було заслухано і обговорено 11 пленарних доповідей з найактуальніших напрямів сучасної геноміки рослин.

Доктор біологічних наук, професор, академік НАН Білорусі **М.О. Картель** (Інститут генетики та цитології НАН Білорусі) у доповіді “Картування синаптичних мутацій у жита (*Secale cereale* L.)” розповів про можливість створення подвійних мутантів з використанням добору за маркерами (MAS) для вивчення специфічної взаємодії синаптичних генів у процесі мейозу. Від колективу авторів, які представляли Інститут харчової біотехнології і геноміки та Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України (Київ), виступив доктор біологічних наук, професор, академік НАН України **Я.Б. Блюм** з доповіддю “Дослідження мікротрубочок шляхом біоінформаційного аналізу кіному і пластоми *Arabidopsis* з метою практичного використання”. Доповідь доктора біологічних наук, професора **М.В. Кучука** (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН

України, Київ) “Чужорідні гени в рослинах” присвячено історії створення трансгенних рослин та результатам вивчення експресії перенесених генів з використанням нових методів генетичної трансформації. У доповіді академіка УААН **А.Ф. Стельмаха** (Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства і сортовивчення УААН, Одеса) проаналізовано сучасний стан генетики рослин, зокрема, в Україні. Результати досліджень у напрямку створення віддалених гібридів методами культури *in vitro* наведено у доповіді доктора біологічних наук **С.О. Ігнатової** “Можливості подолання несумісності при створенні віддалених гібридів методами культури *in vitro*” (Південний біотехнологічний центр в рослинництві УААН, Одеса). Доцент, кандидат біологічних наук **Р.Н. Календар** (Інститут біотехнології, Гельсинкі, Фінляндія) розповів про впровадження біоінформаційних прийомів у дослідження геномів рослин. Пленарні доповіді зробили доктор біологічних наук, член-кореспондент НАН України **В.А. Кунах** (Інститут молекулярної біології та генетики НАН України, Київ) за темою “Пластичність геному соматичних клітин рослин”, доктор біологічних наук **В.С. Тирнов** (Саратовський державний університет імені М.Г. Чернишевського, Саратов, Росія) за темою “Партеногенез у рослин: біотехнологічні аспекти”, доктор біологічних наук, професор **Р.А. Волков** (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці, Україна) “Молекулярна організація і диференціальна експресія рибосомальної ДНК”.

15-16 жовтня проходили засідання двох секцій “Молекулярна структура і організація геномів. Молекулярні механізми взаємодії та експресії генетич-

них систем. Аналіз і оцінка генетичних ресурсів та “Культура органів, тканин і клітин рослин *in vitro*: принципи, використання, проблеми”. На першій секції заслухано доповіді **В.А. Петренка** “Ефекти генів *Vrn* и *Ppd* на процеси калюсогенезу і морфогенезу в культурі *in vitro*” (Харківський національний університет імені В.М. Каразіна), **С.В. Чеботар** “Цитогенетичне картування і аналіз варіабельності 165 мікросателітних локусів гомологічної групи 3 хромосом *T. aestivum* L.” (ПБЦ, Україна, INRA, Франція), **К.В. Ведмедевої** “Формування і ведення генетичної колекції соняшника в Інституті олійних культур” (Інститут олійних культур УААН, Україна), **В.В. Ліховського** “Використання методу поліплоїдизації в селекції винограду на безнасінність” (Національний інститут винограду і вина “Магарач” УААН, Науково-дослідний інститут насінництва ПФ “КАТУ” НАУ, Україна), **М.В. Слісарчука** “Успадкування ознаки фасціації рослин у сої” (ННЦ “Інститут землеробства УААН”, Україна), **Н.В. Трубочеєвої** “Мінливість ядерних і мітохондріальних геномів у нащадків ячмінно-пшеничних гібридів” (Інститут цитології і генетики СВ РАН, Новосибірськ, Росія), **Л.О. Ельконіна** “Активация транспозону САСТА-ISAАК в культурі тканин сорго” (ДНУ НДІ сільського господарства, м. Саратов, Росія), **А.Ф. Сороки** “Індукована мінливість в M_2 при дії мутагенного фактору на зародки різного віку у соняшника” (Інститут олійних культур УААН, Україна), **О.М. Завалішиної** “Цитоплазма як фактор мінливості ядерного геному” (Саратовський державний університет імені М.Г. Чернишевського, Росія), **І.В. Петрової** “SSR-аналіз селекційних форм м’якої пшениці з нульовим вмістом амілози у крохмалі” (ПБЦ, м. Одеса, Україна),

В.М. Попова “Оцінка мінливості кількісних ознак у групах рослин соняшнику (*Helianthus annuus* L.), відмінних за ізоферментними спектрами” (Інститут рослинництва імені В.Я. Юр’єва, Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва, Україна), **О.О. Тиміної** “Проблеми та перспективи селекції солодкого перцю” (Придністровський університет, Молдова).

У Секції 2 з доповідями виступили **О.В. Білинська** “Штучні живильні середовища як елемент технології отримання андрогенних гаплоїдів ячменю” (Інститут рослинництва імені В.Я. Юр’єва УААН, м. Харків), **О.В. Мітрофанова** “Біотехнологічні системи оздоровлення і клонального мікророзмноження квітково-декоративних рослин” (Нікітський ботанічний сад – Національний науковий центр УААН, Україна), **Т.М. Чеченева** “Морфобіологічні особливості середньоранніх соматональних інбредних ліній кукурудзи” (Національний аграрний університет, м. Київ), **О.О. Задорожна** “Морфогенез гороху (*Pisum sativum* L.) *in vitro* в умовах біотичного стресу” (Інститут рослинництва імені В.Я. Юр’єва УААН, м. Харків), **К.І. Лобанова** “Регенерація зелених рослин у культурі пиляків озимої м’якої пшениці, генотипові відмінності її прояву” (ПБЦ, м. Одеса).

Доповіді привернули увагу, викликали зацікавлене обговорення і дискусійні зауваження. Всього на конференції із 73 заявлених доповідей заслухано та обговорено 11 пленарних, 17 секційних та 20 стендових доповідей.

В рамках конференції було проведено конкурс робіт молодих учених серед усних і стендових доповідей. Перше місце у категорії усних доповідей розділили роботи **Н.В. Трубочеєвої** з співавторами “Мінливість ядер-

них і мітохондриальних геномів у нащадків ячмінно-пшеничних гібридів” (Інститут цитології і генетики СВ РАН, м. Новосибірськ, Росія) та **К.І. Лобанової** зі співавторами “Регенерація зелених рослин у культурі пиляків озимої м’якої пшениці, генотипові відмінності її прояву” (ПБЦ, м. Одеса, Україна), у категорії стендових доповідей перевагу здобула робота **І.В. Танасієнко** із співавторами “Трансформація ячменю геном лактоферину людини hLF з використанням нового селективного маркера – мутантного гена тубуліну” (Інститут клітинної біології та генетичної інженерії НАН України, м. Київ). Переможці отримали почесні грамоти та пам’ятні сувеніри.

16 жовтня учасники конференції відвідали відділи Південного біотехнологічного центру і ознайомилися з досягненнями співробітників у дослідженні геномів сільськогосподарських рослин.

На заключному засіданні було підбито підсумки стану, перспектив та проблем розвитку досліджень геномів рослин. Зазначено високий рівень наукових робіт і провідну роль Південного біотехнологічного центру в розвитку сучасних біотехнологій в рослинництві. Досвід ПБЦ широко використовують в наукових центрах не лише України, а й Росії, Білорусі, Молдови та інші. Підкреслено необхідність обміну науковими результатами та досвідом і перспективність спільних досліджень. Під час конференції організовано оглядову екскурсію по місту, відвідування театру та інші культурні заходи.

Одеською обласною державною телерадіокомпанією (редакція “Лад”) висвітлено роботу конференції. У студії проведено круглий стіл “Сучасні біотехнології в рослинництві: стан та перспективи”, в якому взяли участь академік УААН **М.Д. Безуглий**, академік УААН **Ю.М. Сиволап**, академік НАН Білорусі **М.О. Картель**.

Ю.М. Сиволап

© УКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО ГЕНЕТИКІВ І СЕЛЕКЦІОНЕРІВ, 2008

Комп’ютерна верстка
С. Я. Кожмана

Коректор
О. А. Дітель

Технічний редактор
М. С. Чабан

Підписано до друку 16.01.2009. Формат 70 × 100 ¹/₁₆. Папір офс. № 1.
Гарнітура “Прагматика”. Друк офс.
Ум. друк. арк. 15,2. Обл.-вид. арк. 16,0.
Наклад 300 прим. Зам. 542.

Видавництво “ЛОГОС”

Свідоцтво ДК № 201 від 27.09.2000 р.

01030, Київ-30, вул. Богдана Хмельницького, 10, тел. 235-60-03